

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΩ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ;

Όλες οι συμπεριφορές που σχετίζονται με πράξεις ή απειλές σεξουαλικής, σωματικής ή ψυχολογικής βίας που ασκούνται σε παιδιά μέσα και γύρω από τα σχολεία και άλλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, λόγω στερεότυπων και ρόλων ή κανόνων που αποδίδονται ή αναμένονται από αυτά λόγω φύλου ή ταυτότητας φύλου και επιβάλλονται από άνιση δυναμική ισχύος. Αναφέρεται επίσης στις διαφορές ανάμεσα στα βιώματα των κοριτσιών και των αγοριών λόγω του φύλου τους στη βία αλλά και την ευαλωτότητα αυτών ως προς την έκθεση βίας.

Η Σχολική Έμφυλη Βία παραβιάζει τα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών, είναι μια μορφή διακρίσεων λόγω φύλου και έχει ευρύ φάσμα σωματικών, συμπεριφορικών και ακαδημαϊκών συνεπειών για τη σωματική και συναισθηματική ευεξία του παιδιού, την σχολική επίδοση και την πιθανότητα εκδήλωσης βίαιων συμπεριφορών μακροπρόθεσμα.

Σε ένα σχολικό περιβάλλον, τα άτομα που διαπράττουν βία λόγω φύλου σε άλλα μπορεί να περιλαμβάνουν:

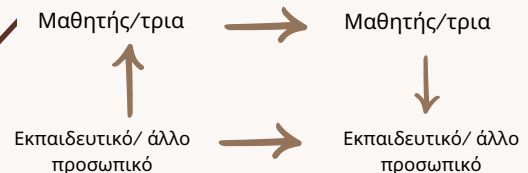

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΑΥΤΗΣ;

- ◆ Εκφοβισμός, συμπεριλαμβανομένης της λεκτικής ή/και σωματικής παρενόχλησης.
- ◆ Αποπλάνηση ή και σεξουαλική παρενόχληση που αναφέρεται επίσης ως «πείραγμα» ή υπαινιγμός.
- ◆ Μη συναινετικό άγγιγμα ή σεξουαλική επίθεση.
- ◆ Ανοχή (ή ενθάρρυνση) ανδρικής κυριαρχίας ή επιθετικότητας μέσα στο σχολικό περιβάλλον.

ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ;

Τα περιστατικά σχολικής έμφυλης βίας μπορεί να εμφανιστούν στην τάξη, στο γραφείο των εκπαιδευτικών, στις τουαλέτες, σε κοινόχρηστους χώρους του σχολείου, αλλά και στους δρόμους και στις περιοχές γύρω από τα σχολεία. Μπορεί να λάβουν χώρα στο σπίτι, στη κοινότητα αλλά και στο διαδίκτυο, με κοινό παρανομαστή το σχολείο ως χώρο συνάντησης των εμπλεκόμενων μερών.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΕΑΝ ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙ ΕΝΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΩ

Η διαχείριση της αποκάλυψης με ευαισθησία αποτελεί το πρώτο βήμα στην επανορθωτική διαδικασία ενός παιδιού. Η μη απόκριση μπορεί να αφήσει το παιδί να νιώθει απροστάτετο ή μόνο. Αντίθετα, το να αντιδράσεις υπερβολικά συναισθηματικά μπορεί να τρομάξει το παιδί και να αποφυγεί να σου μιλήσει περαιτέρω.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΩ

- Ενημερώνομαι για τις θεσμοθετημένες διαδικασίες και τα πρωτόκολλα του σχολείου.
- Διαβεβαιώνω το παιδί ότι έπραξε σωστά που αποφάσισε να μιλήσει και διατηρώ την ψυχραιμία μου.
- Ακούω προσεκτικά όσα έχει να μου πει το παιδί και του δίνω χώρο να εκφραστεί όπως θέλει.
- Πιστεύω το παιδί και δείχνω ότι νοιάζομαι, χωρίς να το αμφισβητώ.
- Εξηγώ ότι αυτά που συζητήσαμε χρειάζεται να μεταφερθούν σε ένα πρόσωπο εμπιστοσύνης που μπορεί να το βοηθήσει και ζητάω να μου πει πως νιώθει για αυτό.
- Αναφέρω το περιστατικό στη διεύθυνση ή όπως ορίζει το πλαίσιο του σχολείου.
- Δέχομαι υποστήριξη όχι μόνο για το παιδί, αλλά και για εμένα.
- Δρω άμεσα και διασυνδέω με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης αν πιστεύω ότι το παιδί βρίσκεται σε κίνδυνο.
- Συμπεριλαμβάνω το παιδί στη διαδικασία διαχείρισης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του και ενθαρρύνοντας την συμμετοχικότητα αυτού.

ΤΙ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΩ

- Να κάνω κατευθυντικές ερωτήσεις, όπως «το έκανε ο/η Χ αυτό;»
- Να είμαι επικριτικός/ή και να κατηγορήσω το παιδί για ό,τι συνέβη.
- Να εκφράσω δυσπιστία ή να δικαιολογήσω ό,τι συνέβη.
- Να δώσω υποσχέσεις που δεν μπορώ να κρατήσω: π.χ. να υποσχεθώ ότι δε θα μιλήσω σε κανέναν
- Να έρθω αντιμέτωπος/η με τον/την δράστη /δράστιδα.
- Να ακουμπήσω το παιδί χωρίς συναίνεση

Τι μπορώ να κάνω ως εκπαιδευτικός για την πρόληψη της σχολικής έμφυλης βίας;

Προσπαθώ να είμαι σε εγρήγορση και να ενημερώνομαι για την σχολική έμφυλη βία, ώστε να αναγνωρίσω, να περιορίσω και να προσπαθήσω να αποτρέψω καταστάσεις όταν αυτές συμβαίνουν και μπορεί να θέσουν τα παιδιά σε κίνδυνο. Σέβομαι την ιδιωτικότητα και την ανάγκη του παιδιού

Όταν το παιδί έχει απορίες σχετικά με τη σχολική έμφυλη βία:

1

Απαντάω στις απορίες και αξιοποιώ παραδείγματα από το περιβάλλον. Αποκρίνομαι σε κάθε ερώτημα του παιδιού και ακόμα και αν δε γνωρίζω την απάντηση, φροντίζω το συναίσθημα που συνοδεύει αυτή του την απορία.

2

Επικοινωνώ απλά, ειλικρινά και άμεσα με γλώσσα ανάλογη της ηλικίας του παιδιού και αποφεύγω να συζητώ όλα μαζί τα θέματα. Δε φοβάμαι να πω «δε γνωρίζω» ή «νιώθω άβολα, αλλά θα ήθελα να προσπαθήσουμε να το κουβεντιάσουμε».

3

Δεν αντιδρώ έντονα, αρνητικά ή δραματικά σε κάτι που με ρωτάει ή μου αναφέρει το παιδί, καθώς δε ξεχνώ ότι η δική μου η αντίδραση θα καθορίσει και το πως θα αντιληφθεί το παιδί την ίδια του την πράξη.

4

Δεν ξεχνάω ότι δεν πρέπει να αστειεύομαστε για θέματα σχετικά με την έμφυλη βία, να πιέζουμε για συζήτηση, να πειράζουμε το παιδί για τις αλλαγές ή και να υπεκφεύγουμε λέγοντας ότι δεν είναι αρκετά μεγάλο ή ότι είναι αρκετά μικρό.

Ενισχύω την έμφυλη ισότητα μέσα στη σχολική αίθουσα

- Έχω συνείδηση των προσωπικών μου πεποιθήσεων σχετικά με τα φύλα και του τρόπου που μπορεί να επηρεάζει την αλληλεπίδρασή μου με τα παιδιά.
- Χρησιμοποιώ ουδέτερη γλώσσα όταν αναφέρομαι στα παιδιά/μαθητές.
- Αποφεύγω να οργανώνω τα παιδιά σε αγόρια και κορίτσια και να αναθέτω εργασίες/δραστηριότητες στην τάξη που παραδοσιακά σχετίζονται με κάποιο συγκεκριμένο φύλο.
- Προσπαθώ να μην χρησιμοποιώ έμφυλους στερεοτυπικούς χαρακτηρισμούς και παρέχω ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών παραδειγμάτων για τους ρόλους των φύλων, σε μη στερεοτυπικούς ρόλους.
- Δημιουργώ ίσες ευκαιρίες συμμετοχής για όλους και ενθαρρύνω την εργασία σε ομάδες ανομοιογενείς σε σχετικές δραστηριότητες.
- Ενισχύω την έκφραση των συναισθημάτων για/σε όλα τα παιδιά.
- Θέτω υπό συζήτηση και διάλογο σχετικές προκατειλημμένες ιδέες που μπορεί να φέρνουν τα παιδιά στην τάξη ή να προκύπτουν μέσα από τη διαδικασία της μάθησης.
- Ενθαρρύνω το προσωπικό του σχολείου να χαράξει ένα πλαίσιο για την ισότητα των φύλων που προωθεί γλώσσα ουδέτερη ως προς το φύλο και ενθαρρύνει τους μη παραδοσιακούς ρόλους και δραστηριότητες των φύλων.
- Προσπαθώ να μη χρησιμοποιώ υλικό που ενισχύει έμφυλα στερεότυπα και όταν αυτό συμπεριλαμβάνεται στην ύλη, ενισχύω μια γόνιμη συζήτηση.
- Είναι βοηθητικό να αναφέρομαι στο παιδί στο φύλο που προτιμά, χρησιμοποιώντας το ανάλογο γένος.
- Δε ξεχνώ ότι το προσωπικό μου παράδειγμα για το πώς συμπεριλαμβάνω και αναφέρομαι στο παιδί θα είναι πρωταρχικής σημασίας για τη στάση των άλλων παιδιών -συναδέλφων.